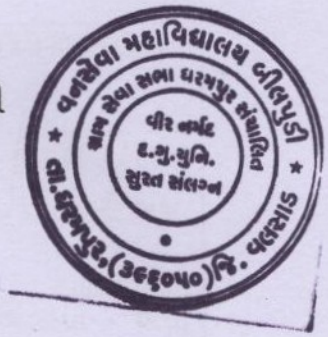
વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી સુરત સંલગ્ન
ગ્રામ સેવા સભા ધરમપુર સંચાલિત વન સેવા મહાવિદ્યાલય, બીલપુડી
શૈક્ષણિક સંવર્ગ માટેનો અભ્યાસક્રમ
માનવવિદ્યા અધ્યાપક

પરીક્ષા પદ્ધતિ:

1. ગુજરાત સરકારના સામાન્ય વહીવટ વિભાગના ઠરાવ ક્રમાંક: ભરત/102023/638937/ક સચિવાલય, ગાંધીનગર. તા:16/12/2025ના પરિપત્ર અનુસાર ઠરાવેલ પરીક્ષા પદ્ધતિ મુજબ સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષા Part - A અને Part - B એમ બે ભાગમાં એક પ્રશ્નપત્રથી લેવામાં આવશે. આ પ્રશ્નપત્રના Part - A અને Part - B નું માળખું આ મુજબ રહેશે:

Part – A

ક્રમ	વિષય	ગુણ
1	તાર્કિક કસોટી, Data Interpretation	30
2	ગાણિતિક કસોટી	30
3	બંધારણ, વર્તમાન પ્રવાહો, અંગ્રેજી અને ગુજરાતી કોમ્પ્રીહેન્સન	30
	કુલ ગુણ	90

Part – B

ક્રમ	વિષય	ગુણ
1	સંબંધિત વિષય અને તેની ઉપયોગીતાને લગતા પ્રશ્નો	120
	માનવવિદ્યા	
1	અર્થશાસ્ત્રની વ્યાખ્યા, આધુનિક અર્થશાસ્ત્રીઓએ આપેલ વ્યાખ્યાઓ, માનવ જરૂરિયાતના લક્ષણો, માનવ જરૂરિયાતનું વર્ગીકરણ, માંગનો અર્થ, માંગનો નિયમ, પુરવઠાનો અર્થ, પુરવઠાનો નિયમ.	
2	કુગાવાની વ્યાખ્યાઓ, કુગાવાના કારણો, યુદ્ધ ખર્ચ, આર્થિક વિકાસ, કુદરતી આફતો, વસ્તી વધારો, વધેલ ખર્ચ સામે આવક વધારવાનો પ્રયત્ન, કુગાવાની અસરો.	
3	સમાજલક્ષી મનોવિજ્ઞાનની વ્યાખ્યા અને સમજૂતી, સમાજલક્ષી મનોવિજ્ઞાનનું સ્વરૂપ, સામાજિક અને બોધાત્મક પ્રક્રિયાઓનો વૈજ્ઞાનિક અભ્યાસ, સમાજલક્ષી મનોવિજ્ઞાનનું અભ્યાસક્ષેત્ર, જૂથની વ્યાખ્યા અને સમજૂતી, જૂથનું સ્વરૂપ, જૂથના કાર્યો, સત્તા પ્રત્યે આજ્ઞાંકિતતા, ટોળાની વ્યાખ્યા અને પ્રકારો.	
4	ગ્રામીણ સમાજશાસ્ત્રનો અર્થ, વ્યાખ્યા અને ક્ષેત્રો, ગ્રામીણ સમાજશાસ્ત્રનું મહત્વ, ગ્રામીણ સમાજશાસ્ત્રની ઉત્પત્તિ અને વિકાસ, ગ્રામીણ સમુદાયનો અર્થ, ગ્રામીણ સમુદાયની	

	વિશેષતાઓ, ગ્રામીણ સમુદાયનું મહત્વ, ગ્રામીણ અને શહેરી સમુદાય વચ્ચેનો તફાવત, ગ્રામીણ સમુદાયમાં આવતા પરિવર્તન અને તેના કારણો.
5	પંચાયતી રાજનો અર્થ, પંચાયતી રાજના હેતુ - ઉદ્દેશ્ય, 73મા બંધારણીય સુધારા પહેલાનું પંચાયતી રાજ, 73મો બંધારણીય સુધારો, 73મા બંધારણીય સુધારા બાદ પંચાયતી રાજ, ગુજરાતમાં પંચાયતી રાજનું ત્રિસ્તરીય માળખું.
6	ગ્રામીણ જ્ઞાતિ વ્યવસ્થા - અર્થ, સ્વરૂપ, લક્ષણો-લાભાલાભ, જજમાની વ્યવસ્થા - અર્થ, વ્યાખ્યા, મહત્વ, લાભાલાભ.
7	19મી સદી દરમિયાન સામાજિક અને ધાર્મિક સુધારણાની ચળવળ: બ્રહ્મો સમાજ, પ્રાર્થના સમાજ, રામકૃષ્ણ મિશન, ભારતના સામાજિક સુધારાઓમાં ગાંધીજીનું પ્રદાન, આધુનિક શિક્ષણની ભારતીય સમાજ ઉપર અસર.
8	સિંધુખીણના સમાજની વિશેષતાઓ, નગર રચના, સામાજિક, આર્થિક અને ધાર્મિક પરિસ્થિતિ, વૈદિક યુગના સમાજની વિશેષતાઓ, સમાજજીવન, આર્થિક અને ધાર્મિક પરિસ્થિતિ, વેદોનો પરિચય, અનુવૈદિક યુગનું સાહિત્ય, ઉપનિષદોનો પરિચય, રામાયણ અને મહાભારતનો ભારતના સામાજિક ઘડતરમાં ફાળો.
9	ખેતીની નીચી ઉત્પાદકતાના કારણો, ખેતીની નીચી ઉત્પાદકતા નિવારણના ઉપાયો, અંગ્રેજ સમય દરમિયાનની જમીન મહેસૂલ પદ્ધતિઓ - તેના લાભ અને મર્યાદાઓ, આઝાદી બાદ જમીન સુધારણા તેના હેતુઓ, જમીન સુધારણાનું સ્વરૂપ, 1972નો જમીનની ટોચ મર્યાદાનો કાયદો, જમીન સુધારણાની સિદ્ધિઓ અને મર્યાદાઓ, નીતિ આયોગ - નીતિ આયોગમાં કૃષિ ક્ષેત્ર.
10	સહકારનો અર્થ અને વ્યાખ્યા, સહકારના સિદ્ધાંતો (1995), સહકારી મંડળીની રચનાની પદ્ધતિ, સહકારી મંડળીમાં સામાન્ય સભા, પ્રકારો, કાર્યો, સહકારી મંડળીમાં પ્રમુખ, મંત્રી, વ્યવસ્થાપક સમિતિનાં કાર્યો ફરજો.
11	ગ્રામીણ ભારતમાં સ્વૈચ્છિક સંગઠનો સ્વરૂપ અને પ્રકાર, સ્વૈચ્છિક સંગઠનોના કેટલાક સફળ અનુભવો: ચેતના, સેવા, સેવારૂરલ
12	મનોવલણની વ્યાખ્યા અને તેનું સ્વરૂપ મનોવલણ રચના, મનોવલણમાં પરિવર્તન પૂર્વગ્રહ ની વ્યાખ્યા, અંતર્ગતન તત્વો, પૂર્વગ્રહના પરિણામ, પૂર્વગ્રહ ઘટાડવાના ઉપાયો
13	લોકશાહી, લોકશાહીના પ્રકાર, કારોબારી, ધારાસભા અને ન્યાયતંત્ર
14	ભારતની સામાજિક સમસ્યાઓ-સ્વરૂપ, કારણો અને ઉપાય
15	નીતિ આયોગ

નોંધ: અભ્યાસક્રમની વિષયવસ્તુ નિયત કરેલ શૈક્ષણિક લાયકાત મુજબ રહેશે.

1. Part-A માં કુલ 90 પ્રશ્નો અને Part-B માં કુલ 120 પ્રશ્નો એમ કુલ 210 પ્રશ્નો પૂછવામાં આવશે. Part-A અને Part-B બંને માટે સંયુક્ત રીતે કુલ 3 કલાક (180 મિનિટ) નો સમય મળવાપાત્ર થશે.

પનારોવા મહાવિદ્યાલય ધરમપુર ગ્રામ સેવા સભા ધરમપુર સંચાલિત વીર નર્મદ દ.ગુ.યુનિ. સુરત સંલગ્ન

2. Part-A તથા Part-B નું સ્વતંત્ર(અલાયદું) Qualifying Standard (Part-A અને Part-Bના બંને માટે સ્વતંત્ર 40 % Qualifying Standard) રહેશે. તથા બંને પાર્ટમાં આ ધોરણ મેળવતા ઉમેદવારોની Part-A અને Part-B માં મેળવેલા કુલ ગુણના આધારે મેરીટ યાદી તૈયાર કરવાની રહેશે.
3. ઉમેદવારોએ Part-A અને Part-B માં મેળવેલ કુલ ગુણના આધારે કુલ જગ્યાના આશરે બે ગણા ઉમેદવારો અરજી ચકાસણી (Document Verification) ને પાત્ર થશે.
4. Part-A તથા Part-B ના કુલ 210 ગુણમાંથી ઉમેદવારે મેળવેલ ગુણના આધારે આખરી પસંદગી યાદી અને પ્રતિક્ષા યાદી તૈયાર કરવામાં આવશે.
5. જે-તે સંવર્ગની જગ્યાઓ ભરવા માટે જાહેરાતમાં જે સંખ્યા દર્શાવવામાં આવેલ હોય તે સંખ્યા ધ્યાનમાં લઇને સરકારશ્રીની વખતોવખતની સૂચનાઓને અનુરૂપ મેરીટનું ધોરણ મંડળ નિયત કરી શકશે.
6. M.C.Q પદ્ધતિમાં ખોટા જવાબ આપનાર અથવા પ્રશ્નનો જવાબ ન આપેલ હોય તો તેવા સંજોગોમાં 0.25 માર્ક્સ ઓછા કરવાના રહેશે એટલે કે નેગેટીવ માર્કીંગ પદ્ધતિ અપનાવવાની રહેશે "જવાબ આપવા માંગતા નથી" નો પાંચમો વિકલ્પ રાખવાનો રહેશે. પરંતુ જે ઉમેદવારે આ વિકલ્પ પસંદ કરેલ હોય તે સંજોગોમાં નેગેટીવ માર્કીંગ ગણવાનું રહેશે નહીં. એટલે કે 0.25 માર્ક્સ ઓછા કરવાના રહેશે નહીં.
7. પ્રતિક્ષાયાદી તૈયાર કરવા બાબતે સરકારશ્રીના પ્રવર્તમાન નિયમો લાગુ પડશે.
8. જગ્યા ભરવા માટે જે સંખ્યાની જાહેરાત આપવામાં આવેલ હોય તે સંખ્યાને ધ્યાને લઇને તે દર્શાવેલ અનામત અને બિન અનામત દરેક કેટેગરી માટે જાહેરાતમાં દર્શાવેલ સંખ્યાના આધારે પ્રતિક્ષાયાદી સરકારશ્રીના પ્રવર્તમાન નિયમોનુસાર તૈયાર કરવાની રહેશે.

03-11-2026.

03.11.2026